

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— forint
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyen szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

Kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postt
soronként 5 kr-ával
számlátlanak.

Fel a munkára!

Debreczen, december 5.

(K—cz.) Egyik kitünő politi-
kusunk csak nemrég a követ-
kezőket mondta: a *parlamentáris-
mus szelleme azt követeli, hogy a
pártok közt az ellentétek áthidalha-
tók legyenek.*

Bizonyára nincs senki széles
Magyarországban, ki ne óhajtana
parlamentari életünk reorganizációját
és ne kívánna mielőbb eljötte-
nek látni azt az időt, midőn a
magyar politikusok nem kicsi-
nyes nézőpontok szerint végezik
törvényhozói feladatukat, hanem
új eszméknek szereznek dicsősé-
get és nagy nemzeti czélokot va-
lósítanak meg azzal a hatalmas
szellemi erővel, mely rendelke-
zésükre áll.

A reorganizációt az ellen-
zéknek kell megkezdeni s be kell
látania, hogy az ország ügyeit ma
már nem lehet a kérlelhetetlen
oppozíció politikájával előrevinni.
Nagy eszmék diadalát csak akkor
remélhetjük, ha egyesítjük erőin-
ket. A ki nem gyűjt, az szétszór.
Ez áll a parlamentari életben is,
mert igen sokszor tapasztalhatjuk,
hogy a legszebb eszmék, a hala-
dás örök törvényei által megki-
vánt ujitások csak azért késnek
megvalósulni, mert mindég akad

egy-egy párt, mely a kormány
ellen való gyűlöletből, vagy ki-
csinyes féltékenységből megbé-
nitja az egészséges haladást.

Nem tagadjuk azon elvnek a
helyes voltát, hogy *Contraria
juxta se posita magis elucescunt.*
Szükséges az eszmék tisztázására
a kellő higgadsággal folytatott
parlamentari vitatkozás. Ez által
megvilágítást nyer minden oldal-
ról az ügy. Ha azonban a vita
szenvedélyesen tör elő s az ellen-
véleményeket nem hallgatjuk meg
türelemmel, akkor a vitának sem-
mi haszna sem lesz, csak az ügy
diadala lesz elodázva ismét bi-
zonytalan időre.

Az elmúlt parlamentari időszak
történelme sok sötét lapot mutat.
Az ellenzék éles harczi fegyve-
rekkel harcolt és kimélet nélkül
osztogatta a csapásokat. Szeren-
csére azonban a szabadelvű párt
erős karokkal fogta fel a reáért
ütéseket és nem egyszer történt
meg, hogy nem azoknak fájt az
ütés, akiknek szánva volt, hanem
azoknak zsibbadt el a karjuk,
akik azt hitték, hogy a csapás
gyökerében metszi el a szabad-
elvű párt erejét.

A most megnyílt országgyű-
lés előtt nagy feladat áll, mely-
nek becsületes és sikeres meg-
oldása ugyancsak próbára fogja

tenni parlamentari erőinket. Itt van
mindjárt a közigazgatási reform
kérdése, a melynek tárgyalása és
keresztülvitele finom tapintatot,
higgadt vitatkozást és nagy szak-
ismeretet igényel. A parlament-
nek nagyon vigyázni kell e nagy
fontosságú javaslat tárgyalásánál
arra, hogy az állam *nagy érdekei*
és a *szabadság* ne jöjjenek össze-
ütközésbe egymással. Mindkettőt
meg kell védeni, meg kell tartani
és mégis úgy egyesíteni, hogy az
egyik ne nyelje el a másikat.

Hasonlóképpen igen fontos
kérdés az is, melyet mezőgazda-
sági téren kell megoldani a par-
lamentnek. A mezőgazdasági és
ipari politikának helyes megol-
dása egyik hatalmas emeltyűje
lesz haladásunknak, anyagi és
szellemi gyarapodásunknak.

Nemzetiségi zavarok is for-
dulnak még mindig elő, jóllehet
nincs nemzet, mely engedéke-
nyebb, nagylelkűbb és belátóbb
volna, a közjük ékelt nemzeti-
ségekkel szemben, mint mi. Ez a
függő kérdés is megoldásra vár
és ha sikerül, a siker, a kivívott
eredmény nagy mértékben hozzá
fog járulni Magyarország erősö-
déséhez.

Nem odázható el további
időkre, ad graecas calendas az
autonomia kérdése sem. A kor-

TÁRCZA.

Melyik hát?!

— A *Debreczeni Ellenőr* eredeti tárczája. —

Irtá: **Orosz Adrienne.**

I.

Megjelent a társalkodónője szobájá-
ban. Magas fejedelmői alak volt, vál-
laira leomló hollófeke fürtökkel.

Szép, szoborszerű természetű rózsas-
zin esteli pongyola simult, lángoló, nagy
fekete szemében néma bosszu volt ki-
fejezve.

A mint az a másik — az a rengő,
gyöngye nádszál, az a halvány leány —
meglátta ezt a büszke alakot, köny lo-
pódzott szelid, kék szeméibe; nem az
irigység könnye volt az, hanem valami
titkosan emésztő fájdalomé. Tudta, hogy
ki ő, és tudta ki az a szép leány.

És mégis, mikor a büszke Várday
Camilla bárónő rátekintett társalkodónő-
jére, mintha piros arcát valami különös
érzelem, egy neme az irigységnek sápasz-
taná el.

Széket tolt az asztal elé, és leült a
másik leány mellé. Az szótalan volt, jó-
formán föl sem tekintett, nagyon ellehe-
tett foglalva finom gyöngyhímzésével. —
Camilla sokáig elnézte azt a sötét gesz-
tenyeszin haját, mely egyetlen gazdag

fonatban övezte körül fejét, mint valami
királynői korona. Sokáig elnézte azt a
halvány érdekes arcot, azt a vékony
filigran természet és amint nézte, nézte,
végtelen keserőség lopódzott szívébe.

Soha sem szerette ezt a szótalan
leányt, ha tehette mindig csak bántal-
mazta. Durván, kiméletlenül bánt vele,
pedig a szegény leány távoli rokona volt.
Fiatal volt mint ő, olyan művelt mint ő,
talán ezért haragudott rá. Az anyja sem
szívelhette a szelid teremtést, felhányták
a szemére, hogy kegyelemből tartják. —
Türt némán, még csak elméjében sem
sem fogamzott meg az a gondolat, hogy
eltávozzék e gyűlölt helyről, a hol annyit
bántják.

Pedig úgy Camilla mint az anya ezt
óhajtották,

Camilla most is nézte egy darabig,
aztán fehér kezével rácsapott az asztalra:

— Meg van ön némulva Olga kis-
asszony?

A leány összeresztett.

— Bocsásson meg bárónő, — kissé
elgondolkoztam.

— Ugyan mi felett tud ön olyan
sokat és oly sokáig gondolkozni?
Nagyon sok boldogságot főzhet a fejében
néma perezeiben.

— Nem bárónő — felelt Olga, —
csak sorsom felett gondolkoztam.

— Bizony — pattant fel Camilla és
e pillanatban olyan volt mint egy daemon,

— jobban tenné, ha másról gondolkoznék.
Nem kelle elfelejtenie, hogy társalkodó-
nőm és rendelkezésem alatt áll.

— Tudom bárónő és azt hiszem,
hogy kötelezettségem ellen sohasem vé-
tettem.

Talán néha nem, de néha igen. Legyen
szíves, tegye le himzését s hallgasson
reám. Arra akarom kérni, hogy kissé tö-
rődött rózsaszín ruhám derekát igazítsa
át, még pedig holnapra, mert holnap fel-
akarom venni, kérő jön a házhoz!

Olga letette himzését és hosszasan
nézett Camillára, a lelkéből akart ol-
vasni.

Az a rászegzett szemek hatása alatt
elpirult és elfordította fejét.

Olga vette át a szót:

— Nem akarok tolokodó lenni, nem
akarom tudni, hogy ki a kérő, de mint
távol rokona a bárónőnek érdekel, vajon
szereti-e az illetőt? Boldog lesz-e vele?
Átalában, hogy elfogadja-e?

— Természetesen elfogadom. Ugyan
ki ne kapna két kézzel Csabay Alfréd
gróf cs. és kir. kamarás és majoreseo
után?

Olga megfogódzott az asztalba és
Camillának úgy tűnt fel, mintha az a
halvány arc még halaványabb lenne. Ő
csak ezt akarta.

— Bizony úgy van az édes Olga
kisasszony, el-el tréfálnak a férfiak más
leányokkal is, de mikor aztán házasságra

mány fel vette e nagy horderejű kérdést programjába és nincs okunk kételkedni, hogy a tetterős Bánffy kormány és annak különösen egyik tagja, az igazi magyar szellemű kultuszminiszter: *Wlassics Gyula* dr. elfognak követni mindent, hogy dülőre juttassák a nagyfontosságú kérdést.

Ezen kérdések megoldása mind a jelen országgyűlés munkaprogramjának pontjai. — Nagy munka, de akik azt keresztülvizik, egy ország hálájára számíthatnak, míg elodázásuk csak újabb bonyodalmaknak válnak forrásává.

A parlamentnek tehát az a feladata e nagy kérdésekkel szemben, hogy dolgozzék higgadtan, szenvedély nélkül s a pártok ne gyöngítsék, hanem acélozzák egymás erejét. Legyen már egyszer egészséges parlamenti élet és a személyeskedés ne férközzék be a törvényhozó terembe. A nagy munkának már nagyjában összehordott köveit ne szórja szét a rideg, kiméletet nem ismerő pártérdek és a parlamenti élet mozgató ereje a nagy eszmék és célok együttes munkálkodásában nyilvánuljon.

E cél elérésére nem szükséges a fuzió, csak a belátás, egymás véleményeinek tiszteletbentartása és egy gyúpont, melybe a parlament összes erőinek egyesülni kell: a *hazaszeretet*.

A kedvező előjelekből ítélve a magyar politika új fordulópont-hoz jutott. Sok küzdelmen ment keresztül, sok akadálytört össze, míg ezt elérte. Törjenek össze azért a szenvedélyesség tűzében kovácsolt fegyverek is és a parlamenti

erőket a nemzet haladását ezélző nagy és nemes munkájukban vezérelje az egyetértés.

Fel tehát a munkára!

— *Belső hírek. (A pécsi püspökség.)*

A N. Fr. Pr. római értesülései alapján megerősíti azt a hírt, hogy *Fraknoi Vilmos* cz. püspök nagyváradi kanonokot, már a legközelebbi napokban pécsi püspökké fogják kinevezni. A N. Fr. Pr. vatikáni körből arról is értesül, hogy a kinevezendő püspök, a ki a pápának különös kedvence, rövid idő múltán a bitorosi méltóságot is el fogja nyerni. Ez a hír annál valószínűbbnek látszik, mert Magyarországnak három bitorosi állása közül ez idészerint csak kettő van betöltve. — *(Székely képviselők akciója.)* Háromszékvármegye szabadelvű 7 képviselője mozgalmat indított az iránt, hogy az erdélyi kérdésnek székely szempontból való megoldását szorgalmazza a törvényhozásnál és a kormánykörökben. Ez okból megbizta *Bekics Gusztávot*, hogy mindenekelőtt egy röpiratban lancirozza a hangulatot ebben a kérdésben; aztán pedig egy munkaprogramot dolgozzon ki, melyet mind a 26 székely képviselő egyetértőleg állapítván meg, ezt együtt fogják illetékes helyére benyújtani. A munkaprogramban meg lesz jelölve az alkotások és teendő intézkedések sorrendje és inkább a valósíthatásra, mint a tulkövetelések hangsúlyoztatására lesz fektetve a főtekintet. *Bekics röpirata* — hír szerint — már a napokban megjelenik.

Magas politika.

Budapest, december 4.

Elhangzott az új képviselőházban az első interpelláció, amelynek hangja ugyan mérsékelt volt, de a szándéka annál megmagyarázhatatlanabb. *Polonyi Géza* ur, az Ugron-pártnak parlamenten belüli szóvivője, sok mindenféle irányban, igen kíváncsi volt s ez az ő nagy kíváncsisága nem volt minden pontban kielégíthető. Mindenki tisztában volt azzal, hogy báró *Bánffy* miniszterelnök *Polonyi* interpellációjára rögtön válaszolni fog, mert a függetlenségi pártnak ettől a bő-

beszédü szögyártójától megszoktuk, hogy a mennyire csak teheti, tele szedi az öblös száját s ha egyszer megeredt a nyelve neki akkor sem szerződés, sem barátságos viszony nem szent és hogy pártpolitikai célokért szívesen feláldozza a józan eszt és a tiszta igazságot.

A vártezt ellenzék, melynek nyilván nem volt más célja, mint hogy a hármass szövetség ellen intézett merész (merész) támadást a miniszterelnök politikája ellen fordítsa, a miniszterelnöknek okozzon kellemetlenségeket, célját teljesen elhibázta, mert alig remélt nagyszabású spontán ováció lett a dolog vége. A trónbeszéd ötletéből zavart akartak a kormánynak okozni. Zavarba akarták hozni felfelé és lefelé. A miniszterelnök nyilatkozatai azonban oly határozottak és szabatosak voltak, hogy pártkülönbség nélkül az egész képviselőház, még maga az interpelláló is, a legnagyobb meglepetéssel hallgatta meg azokat.

Mindenek előtt érdekes volt a válasz a képviselőháznak a külpolitika ügyeiben való illetékességére vonatkozólag. Hangok voltak hallhatók, melyek holmi reakcionárius áramlatról akartak tudni egyet-mást s olyasmit állítottak, hogy a trónbeszéd azért nem mondott semmit sem a külpolitikáról, mert a külügyek a delegációk elé tartoznak s elakarják őket vonni a magyar képviselőház illetékességi köréből. Báró *Bánffy* ezzel szemben igen nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a magyar kormány befolyása a külpolitikára folyton változatlan, hogy az 1867. XII. t.-ez. értelmében a magyar képviselőháznak joga van a nemzetközi politikával foglalkozni és a kormány elismeri, hogy ebben az irányban felelős, hogy kérdőre vonatván, meg kell felelnie. Hogy a parlament jogait megrövidíteni senki sem szándékszik annak megrövidítésére senki sem gondol, annak bizonyítéka *Polonyi*nak éppen ez a külügyekre vonatkozó interpellációja, a mihez neki teljes joga van s a mely interpellációra határozott választ adni a miniszterelnök teljes mértékben köteles.

Ha a parlament illetőségére vonatkozó kijelentések az egész képviselőház osztatlan tetszésével találkoztak: a miniszterelnök további politikai nyilatkozatait bizonyynyal a haza határain túl is a legnagyobb meglepetéssel fogadták.

Báró *Bánffy* ugyanis kijelentette,

adják a fejüket, rangjukhoz illőleg választanak.

Annak a másik leánynak tűzben égtek a szemei:

— Talán reám akar ezélni a bárónő? — kérdé és hangja remegett a felindulástól,

— Na, na! nem épen önre kedvesem, de bizony ön is szívesen legeltette szemeit a daliás szép grófon; az ön halvány arca is elpirult, mikor szólt önhöz és különben néma ajaka megnyilt, ha felelni kellett neki. — Ugy-e bár ez mind igaz?

— Igaz! — felelt a leány és ha a bárónő ezt észre is vette nincs joga nyilvánítani.

— Minő hang ez kisasszony! kérem moderálja magát.

Igaz! — mondá másodsor is a leány.

— Bocsásson meg báróné!

— En nem haragszom, hiszen olyan boldog vagyok, és mindenkinek megbocsátok.

Olga még egy, meg egy utolsó kérdést mert feltenni.

— És honnan tudja bárónő, hogy gróf *Csabay Alfréd* mint kérő jön a házhöz?

— Ön ma nagyon kíváncsi kedves kisasszony, különben nincs benne titok; a legjobb barátjával beszéltem tegnap, ön tudja kiesoda? . . . az azt mondta hogy a gróf . . . nos hát az elmondott mindent.

Csak nem gondolja kisasszony, hogy önt jön ide megkérni?

Szegény *Olga*nak fájtak e szavak. Két könyesepp jelent meg szemeiben és végig folyt halovány arcán.

— Látom kisasszony, hogy ma nagyon fel van indulva — mondá *Camilla*, távozom és ismételve kérem, hogy ne feledkezzék meg a rózsaszín derekamról.

Eltávozott.

Olga a mint egyedül maradt, levette magát a pamlagra és szabad folyást engedett könyeinek. Elkezdte önmagát vádolni. „Hogy is merted szemedet, egy oly magas állásu urra emelni? Hogy mertél arra csak egy pillanatig is gondolni? — De mikor nem tehettem róla, — kiáltott fel végre, mikor megszerettem, önmagáért szerettem meg. Nem a rangját, nem a grófi koronáját, hanem őt magát. Mikor olyan nyájas volt hozzám, mikor mindig olyan szépen beszélt velem. Soha egy egyetlen szóval meg nem sértett, mint a többiek. Oh! miért is jöttem én ide?”

II.

Másnap *Olga* még haloványabb, még szomorubb volt. A délutáni órákban meg épen ki sem mozdult a szobából.

Ugy öt óra felé valaki halkán megkopogtatta az ajtót.

Az ajtó felnyilt és a remegő leány előtt *Csabay Alfréd* gróf állott.

— Gróf! — rebegé a leány, többet nem birt szólani.

— *Olga*! — szólt a férfi. — először lépek e szobába életemben. Először, mert mielőtt idejöttem volna, jól meggondoltam, hogy mit teszek. Eljöttem ide s ezennel megkérem kezét, legyen az én kedves feleségem.

A leány szomoruan rázta fejét:

— Ne üzzön velem kegyetlen tréfát gróf, nem fér ez össze az ön jellemével.

— Hát ilyenek ismer engem *Olga*? — kérdé a férfi, gyöngéden pillantva a leányra és közel lépve hozzá, megfogta egyik kezét.

— De hiszen . . . de hiszen — rebegé a leány, de fejcséke már ott nyugodott a szép férfi kebelén.

— Ugyebár azt akarja kérdezni, hogy *Camilla* bárónő mit szól mind ehez? Kénytelen voltam így cselekedni, mert különben nem járhattam volna ehez a házhöz önt tanulmányozni, ez a büszke népség soha sem egyezett volna bele.

Tegnap még azt hittem, hogy örökké boldogtalan leszek — mondá a leány, és szemeiből kimondhatatlan imádat sugárzott, midőn azokat a grófra emelte.

— Igen, *István* barátom esinálta ezt az egész zavart — mondá a gróf mosolyogva. — Tegnapelőtt találkozott a bárónővel és azt mondta ne, hogy „kérő

hogy a t megemlé előbbi or val halle tént vált

Mir hoz igen 16l értes vesz a n sokban s viszonyo igen jól azédének tett Ber még legn zott. Me ben a Hamburg egyetlen nyilatkoz politikáj lemmel v hassák, kanczellá mértéka

Nos a Bismar jelentősé semmifél lentette nyainkb erélyes s ki inter akarta k

És jelentésé többet k ex abrupt leges me Magyaro folyását német or elismerik

Bár tetlené politikai böl. Az a mán felv hatott és nagyszer minden p

jön a há magára

leány é égre.

kedvesét

—

—

—

mutatni

A l

meg kell

karját ny

lonba,

egybe gy

Can

szin sely

kel megr

A r

megpillar

kijettette

Can

kzvetkez

és a nag

ajakán.

Oda

egybegyü

„Be

rokonoma

menyassz

Min

soly futo

hogy a trónbeszédbe azért nem történt megemlékezés a külpolitikáról, mert az előbbi országgyűlés feloszlata alkalmával hallott királyi nyilatkozat óta nem történt változás a külpolitikában.

Mint egy, a berlini külügyi hivatalhoz igen közel álló diplomáciai személytől értesülünk, aki ma is élénk részt vesz a nemzetközi diplomáciai tárgyalásokban s akinek módjában van a magyar viszonyokat saját megfigyelése alapján igen jól ismerni, — a miniszterelnök beszédének különösen ez a passzusa kellett Berlinben élénk megelégedést és még legmagasabb elismeréssel is találkozott. Mert ez a nyilatkozat, összefüggésben a Bismarck-féle leleplezésekkel a Hamburger Nachrichtenben, képezi az egyetlen eseményt, mely az utolsó királyi nyilatkozat óta Ausztria-Magyarország külpolitikájával foglalkozott és feszült figyelemmel várták az alkalmat, hogy megtudhassák, mily benyomást keltettek a volt kanczellár eme leleplezései Magyarország mértékadó politikai köreiben.

Nos tehát kijelentette Bánffy, hogy a Bismarck — leleplezéseknek csak historiai jelentőségük van és az aktuális politikára semmiféle befolyással sem bírnak. Kijelentette továbbá, hogy nemzetközi viszonyainkban nem történt változás, egyben erőyes szavakkal Polonyi ellen fordult, a ki interpellációját Németország ellen akarta kihegyezni.

És a magyar miniszterelnök eme kijelentésének német kormánykörökben annál többet kellett nyomnia, minthogy ő ezt ex abrupto, gróf Goluchowskyval való előleges megbeszélés nélkül tette és mert Magyarország és a magyar kormány befolyását a monarchia külpolitikájára egész német országban nagyon jól ismerik és elismerik.

Bánffy miniszterelnök válasza lehetetlenné tette, hogy az ellenzék bármiféle politikai tökéletet kovácsoljon a trónbeszédből. Az a válasz befelé és kifelé egyformán felvilágosítólag és megnyugtatólag hatott és teljesen megérdemelte azt a nagyszerű tetszést, melylyel a képviselőház minden padjáról oly élénken kísérték.

jön a házhoz, természetes, hogy a bárónő magára értette.

— Oh Istenem! kiáltott fel a leány és hálaadólag pillantott fel az égre.

— A férfi pedig magához szorítá kedvesét és ajkát ajkára tapasztá.

— Most pedig menjünk kedvesem!

— Hová!? kérde a leány.

— A bárónőkhöz, beakarom nekik mutatni az én kis menyasszonyomat.

A leány vonakodott. — De ennek meg kell lenni — szólalt meg a gróf s karját nyujtva Olgának bevezette a szalonba, hol már nagy társaság volt egybe gyűlve. A haut-crème színe-java.

Camilla bárónőn csakugyan a rózsaszín selyem ruha volt, pompás ékszerekkel megrakva.

A mint a társaság a belépő párt megpillantotta, bámulatba esett. Várdayné kiejtette kezéből a thea csészét.

Camilla halálsápadt lett, de már a közvetkező perczben uralkodott magán és a nagyuri nőknél sajátos mosoly ült ajakán.

Oda lépett Olgához és így szólt az egybegyűlt társasághoz:

„Bemutatom önöknek az én kedves rokonomat, mint a Csabay Alfréd gróf menyasszonyát.”

Mintha több ajakon gunyos mosoly futott volna végig.

Irodalom — Művészet.

* A Dugonics-társaság pályázata.

Szeged város virágzó irodalmi társasága a Dugonics-társaság a napokban tette közzé irodalmi pályázatát, melylyel e téren — tekintve a kitűzött pályakérdéseket és díjakat az összes vidéki irodalmi társaságokat felülmulja.

A tudományos osztályból kitűzte 1. Dugonics András élete és kora megírását. Jutalma 1000 korona; határidő 1899. decz 31. 2. Szeged ethnographiáját. Jutalma 1200 korona; htáridő 1899. decz 31.

A szépirodalmi osztályból kívántatik egy felvonásos vigjáték. Jutalma 400 korona; határidő 1897 május 15. — 2. Költői beszély; jutalma 200 korona; határidő május 15.

A pályadíjakat csak abszolút becsü műveknek adják ki.

Ezekon kívül a pályázati hirdetésben jelezve van, hogy 1904. decz 31-ik lejáratával és 1000 korona pályadíj kitűzése mellett: „Szegedi helynevek és családnevek tára” című műre és 1908. decz. 31-iki lejáratával s 1500 korona díjjal a „Szegedi nyelvjárás című műre hirdetnek pályázatot.

S z i n h á z.

(P.) Tegnap „A Vasgyáros” került színre leszállított helyárok mellett, nagy közönség előtt.

Feltétlenül helyeseljük Komjáthy-nak azt az eljárását, hogy a pénteki — ugynevezett népelőadásokra is maradandó becsü darabokat adat elő, mert mint a következés bizonyítja csak ezek képesek a pénteki napra is telt házat biztosítani. Ezeknek a pénteki előadásoknak eddig az volt a fátuma, hogy többnyire agyon csépell, vagy kétes értékű darabok kerültek színre, melyre aztán legföllebb a karzat telt meg; Komjáthy a pénteket is csak olyannak tartja, mint a többi napot s ime megszűntek a pénteki üres házak.

A mi a „Vasgyáros” előadását illeti, feltétlen elismeréssel kelladózunk Komjáthy-nak (Derblay) művészi szép játékaért. A vasakaratu, öntudatosan cselekvő egész férfit a maga igazi szépségében mutatta be. Az erősebb drámai jelenetekben kellő mérséklettel játszott s kitöréseinél sem csapott át izléstelen túlzásokba. Egy minden tekintetben művészi alakítás volt ez, melyért nagyon megérdemelte azt a sok tapsot és kihívást, melyben a közönség részeseltette.

Molnár Rózsika (Claire) játéka nagyon meglátszott a betegség nyoma; különben is az ő organuma, az erősebb drámai kitörésekre nem alkalmas, hangja is kissé még mindig fátyolozott s e miatt nem nyujthatta a büszke leánynak, majd a szerelemre gyuladt szenvedő asszonynak azt a képét, melyet e szerepbeni elődjektől láttunk.

Világért sem kicsinyeljük azonban mi az ő művészi tehetségét, mert voltak szépen sikerült jelenetei, például a férjéveli nagy jelenete mikor azt a párbajtól visszatartani akarja, — de nem volt elég erős, elég csattanó az a jelenete, mikor votélytársnőjét, Athenais-t házából kiutasítja.

Egészen véve szépen játszotta meg szerepét s ő is sok tapsot és kihívást kapott.

F. Csizgaházy Etel (Marquisné) tőle megszokott előkelő művészettel játszotta nem nagy szerepét.

Komjáthyné (Athenais) ezt a semmiképen sem rokonszenves alakot szépen jellemezte s az ő perfekt művészi talentuma minden szavában megnyilatkozott.

Vidor Dezső (Oktave). Renedek Gyula (Bligni herczeg), Szilágyi Vilmos (Profont), Kis Irén (Sophie), Szabó Irma (Susanne),

Püspöky Imre (Moulinet) szerepeiket miután az ő tőlük már megszokott művészi alakításban mutatták be.

* Debreczeniek vendégszereplése Nyíregyházán. Mint már említettük Agh Aladár színigazgató, ki jelenleg Nyíregyházán tart előadásokat társulatával, az érdeklődés fokozására, illetve a bevételek emelésére azt a módot gondolta ki, hogy a közeli Debreczenben működő s most a vidék egyik legjobb társulatának, a Komjáthyénak elsőrendű tagjai közül egyet-kettőt vendégszereplésre kölesön kér. A múlt héten Benedek Gyula volt odaát s vendégszerepelt szép sikerrel. E hét elején pedig Kaposi, ügyes szoubrettünk ment át három előadásra, amiről a Ny. Hírlap körülbelől a következőket írja: Hétfőn, kissé talán váratlanul is, amennyiben jó előre hirdetve nem volt, a debreczeni színház kedvelt szoubretteje Kaposi kezdte meg három estére tervezett vendégszereplését a Kis Alamusziban. A nagyszámúnak éppenséggel nem mondható közönségnek tetszett a kisasszony iskolázott hangja, rutinirt játéka. A játék ugyan kissé talán nagyon is eleven, pajkos, de úgy lehet azt hitte, Nyíregyházának, a nyíregyházi közönségnek az kell. Majdnem meg is járta vele. Egy ízben elejtette az ujjai között forgatott lovagló pálczikát s mikor lehajlott érte, hogy fölemelje, illetve fölvette: szükségesnek találta porköpenyét is felvenni... Kedden a Nebántsvirágban lépett fel s előző esti sikere nem volt elég ahoz, hogy telt házat vonzzon. De mintha a félig üres földszint és a sötétlő üres páholyok épen-séggel nem bántották volna, játszott ismét ügyesen, vidáman. A nevezett lap, a színház iránt ott általában nyilvánuló közöny megtörésére ebből az alkalomból kifolyólag mozgalmat indított s „minthogy — ugymond — ma már úgy is divat az olvasó közönséget szólaltatni meg az érdekesebb, általánosabb érdekű társadalmi kérdésekben, olvasóinkhoz fordulunk annak megfejítése céljából, hogy miért nem jár a nyíregyházi közönség a színházba?” A válaszokat e hó 15-ig küldik be. Az általános érdeklődés különben — mint értesülünk, a debreczeni primadonnának Ruzsinszky-nak vendégszerepléseit várja, a kinek vendégszerepeltetése iránt az igazgató előtt nyilvánított közkívánatból támadt annak, a debreczeniek szerepeltetését illető eszméje is, a mennyiben mikor a primadonna Tiszay társulatával ott működött tavaly nyáron, egyszerre kiváló kedvence lett a közönségnek s csaknem minden fellépése telt ház előtt történt.

* A jövő heti színházi műsor. Deczember héttől deczember 13-ig következőleg állapított meg a színházi műsor:

Hétfőn, deczember 7-én: *A zónás atyafiak*, (ujdonság itt először) énekes bohózat 3 felvonásban, írta Follinus Aurél.

Kedden deczember 8-án: *Makrancos hölgy*, vigjáték 5 felvonásban, írta Shakspeare.

Szerdán deczember 9-én: *Becstelen* (ujdonság) Revetta Gerolamónak az olasz államdíjjal kitüntetett s legutóbb a budapesti vigszínházban zajos siket aratott színműve.

Csütörtökön deczember 10-én: *Ripp van Winkle*, operette Lisbeth szerepében három osztással.

Pénteken bérletszünetben: *A vigécsek*, Kövessy Albert kedvelt énekes bohózata.

Szombaton decz. 12-én: *Furcsaháboru*, Strauss általános kedvelt operettje.

Vasárnap decz. 13-án délután: *A csókon szerzett vőlegény* Szigeti József énekes bohózata. Este: *Gyerek asszony*, ifj. Bokor József legujabb énekes népszínműve.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfelvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Génezy-egyesület „Éthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10-12-ig. Többi napokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Előfizetésre való felhívás.

A jövő évben XXIV. évfolyamába lép a *Debreczeni Ellenőr*. Közel egy negyed század áll tehát lapunk becsületes működése mögött. Ez a hosszú, tisztességes múlt mindenekben igazolja a *Debreczeni Ellenőr* létjogosultságát és életrealitását.

Célunk és elvünk jövőben is az marad, a mi eddig biztosította a *Debreczeni Ellenőr* részére a nagy érdemű közönség rokonszenvét és támogatását.

Ezt a rokonszenvet és támogatást mi mindig nagyrabecsültük s mint eddig, úgy jövőre is minden erőnkkel igyekezni fogunk lapunkat méltóvá tenni arra.

Becsületes, öntudatos és rendszeres munkálkodással törekszünk kielégíteni a közönség fokozódó igényeit.

Megőrizni és gyarapítani kívánjuk a *Debreczeni Ellenőr* részére a már is elért tekintélyes helyet a vidéki sajtóban.

Politikai elvünk a legtisztább magyar szabadelvű politika. Az új eszméknek fényét, mely beragyogta Magyarországot határait növelni akarjuk és arra törekszünk, hogy az igazi liberalizmus ne csak az ország szívében, hanem a vidéken is meghódítsa a közvéleményt.

Meg vagyunk győződve, hogy a szabadelvűség alapján nyugvó nemzeti politikai irány van hivatva nagygyá tenni hazánkat, ez biztosítja örök időre haladását, dicsőségét.

Pártszenvédélytől sohasem engedjük magunkat elragadtatni s a fegyver, melylyel elveinkért küzdünk, mindenkor a tisztesség és az irodalom méltóságához illő.

Ezen pár szóval vázolt politikai irányunk mellett nem fogunk megfélemlíteni Debreczen sz. kir. város és a feleje gravitáló vidék érdekeinek támogatásáról sem.

A helyi érdekeknek, amelyeknek az országos érdekekkel összhangzásba hozatalától és helyes irányban való megoldásától függ az általános jólét emelése, mindenkor hűséges, önzetlen és buzgó szószólói leszünk, amint voltunk eddig is.

Eber figyelemmel kísérjük a köz és társadalmi élet minden ágát, minden mozzanatát. Az a legfőbb célunk, mint első sorban helyi lapnak, hogy szeretett városunk, és Debreczenünk azzá legyen, amire fényes múltjánál és gazdag szellemi, anyagi erőinél fogva hivatva van: a magyar nemzeti műveltségnek, a magyar gazdasági életnek egyik legvirágzóbb és legerőteljesebb vidéki gócpontja.

Az a kiváló siker, melyet számos, részint általunk fölvetett, részint másoktól eredett eszmék megvalósulása körül elértünk, az XXIV. évfolyamba lépésnél új erőt és új lelkesedést ad nekünk fárasztó hírlapírói kötelességeink teljesítésére.

A rendes belső dolgozótársakat a külmunkatársak előkelő gárdája támogatja abban, hogy minél élénkebb és gazdagabb tartalmu lapot adhassunk olvasóink kezébe. Hírvatainkat továbbra is változatos és megbízhatóság jellemzi. Értesüléseink gyorsak és alaposak.

Különös gondot fordítunk távirati rovatunkra, hogy olvasóközönségünk több órával a fővárosi lapok megérkezése előtt tudomást szerezhessen az ország és a világ legfontosabb és legérdekesebb napi eseményeiről.

Regény csarnokunkban már a közlelbi napokban egy nagy érdekű angol regény: „*A fekete ruhás leány*“ közlését kezdjük meg, amelyet a Debreczeni Ellenőr megbízásából Fluck Jolán urhölgy, a kitűnő fordítónő ültetett át magyar nyelvre.

Ujjonnan belépő előfizetőink, akik legalább egy negyedévre előfizetnek, a lapot f. évi december végéig ingyen kapják. Ugy arégi, mintaz új előfizetőknél teljesen díjtalanul küldjük meg a gazdag tartalmu *Civis naptárt*.

Előfizetési díjak:

Egész évre	10 frt.
Félévre	5 „
Negyedévre	2 „ 50 kr.

A Debreczeni Ellenőr szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Istenítiszteletek.** Holnap, vasárnap a helybeli templomokban a következő lelkészek és a következő sorrendben tartják meg az istenítiszteleteket: A *református templomokban* d. e. 9 órákor predikálni fognak: A nagytemplomban *Dicsőfi József*, a kis templomban *Béltékny Lajos*, a Kossuth-utcai templomban Könyves *Tóth Kálmán* és az ispotály templomban *Mitrovics Gyula*. A *rom. kath. templomban*: reggel hét órákor *Hamernyik Sándor*, kilencz órákor pedig dr. *Wolafka* püspök misézik, utána a szentbeszédet *Molnár Kálmán* tartja. Fél-tizenkét órákor *Kovács Márk* mond esendes szentmisét. Délután a megszokott ajtatosságokat dr. *Wolafka* Nándor püspök végzi. Az *agostai evangélikus templomban* dél előtt tíz órákor *Materny Lajos* lelkész predikál.

— **Városi tisztújítás előtt.** Ma délután 5 órákor jár le a városi tisztviselői állásokra meghirdetett pályázat. Ma délig — mint halljuk — a versenyre becsátott 51 állásra mintegy 300 pályázó kérvénye érkezett be. De még estig valószínűleg emelkedni fog ez a szám. A hét tanácsnoki tárczára harmincz pályázó jelentkezett. Az irthoki állásokra nyolczvanegyen jelentkeztek.

— **Bomladozó nemzeti párt.** A Debreczenben három évvel ezelőtt az országgyűlési nemzetipárt akkori alelnökének jelenlétében és Apponyi ünneplése között nagy zajjal szervekedett nemzeti párt úgy látszik vele született gyöngességben fog kimulni, mielőtt cselekvő képességét bármivel is bebizonyíthatta volna. A multkor legagilisabb tagja és egyik alnelőke *Komlóssy Arthur* ügyvéd hagyta ott a kised pártot; most pedig, amint egyik laptársunk értesül, *Kövy Lajos* bankigazgató, *Szabó Miklós*, *Weszter István*, *Szabó Sándor* kereskedők és *Pusztay Sándor* ügyvéd léptek ki a kebeléből. Mint hírlík, e kilépéseket közelebb még több is fogja követni.

— **Város atyák választása.** A f. évi december 23-dikára kitűzött városi bizottsági tagok választásához szükséges intézkedésekkel a közgyűlés a polgármestert bizta meg. E megbízás következtében választó helyiségekül kijelöltek: az I. kerületben (Hatvan u.) a városháza kis tanásterme; a II. kerületben (Péterfia) a ref. egyháztanács terme; a III. kerületben (Csapó u.) a tűzoltó laktanya; a IV. kerületben (Kossuth u.) a Komáromi háznál a katonaiügyosztály volt helyisége; az V. kerületben (Varga u.) a vármegyeháza nagy terme; a VI. kerületben (Piacz u.) a városháza nagyterme. A hatvan-utcai választók világos kék, a péterfiaiak világos zöld, a csapó-utcaiak rózsaszínű, a kossuth-utcaiak barna színű, a varga-utcaiak sárga, a piacz-utcaiak fehér színű igazoló jeggyel fognak szavazni. Szavazó joggal azok bírnak, akik az országgyűlési képviselő választók 1896. évi névjegyzékébe fölveve vannak. A hat kerület összesen 48 bizottsági tagot választ.

— **Számonkérőszék a vármegyénél.** Hajdúvármegye számonkérőszéke ma délután a vármegyeháza nagy tanástermében, gróf *Dégenfeld József* főispán elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a tisztviselőknek a legutolsó három hónapban intézett tevékenységét vették számon.

— **Elhalasztott emlékűnnepély.** Hadház lelkes közönsége Földi János Csokonai kartársa és barátja, a magyar természettudomány egyik uttörő munkásának a hadházi temetőben lévő sirja fölé díszes márványoszlopot, lakóháza falára pedig emléktáblát készülni állítani. — A nagy arányunak tervezett ünnepély rendezésére a hadházi helyi bizottsággal együtt a Csokonai-kör vállalkozott s már több vonásokban megis állapították annak programját; csak épen az ünnepély kitűzése maradt függőben, miután a siremlék és emlék tábla elkészítése sokáig késott. E közben beállott a hideg, fagyos tél s az idő alkalmatlanná vált szabadban tartható ünnepély rendezésére. Most már valószínűleg a jövő évre, május hónapra marad el a Földi-emlék leleplezése. Jobban is lesz az így. Az ez évben végbement ezredéves ünnepélyek oly halmozata torlódott össze, hogy alig tudtuk lelkesedésünk bő tárházából valamennyit kellelőleg ellátni. Hadd jusson a hazafias érzések kitöréseinek a jövő évben is egy pár alkalom. Földi János különben is a szabad természet, a nyíló virágok költője és művelője volt, — legyen tehát az ő ünnepének idusa május, e esodaszép hónap, a virágfakadás időszaka.

— **Elismerés Debreczennek.** Ugy a debreczeni állategészségügyi hatóságnak, mint a sertés-kereskedőknek nagy örömet okozhat az az elfogulatlan dicséret, amelyben az osztrák belügyminiszterium egyik magasabb rangu hivatalnok a részesítette őket. Ez elismerés alkalmas arra, hogy a Debreczenből eredő sertés-szállítványok iránt a bizalmat a legserupulózusabb külföldi állategészségügyi hatóságok előtt is erősítse. Mert míg a bécsi vásárlégytelőség rendre visszautasította a más helyekről érkező szállítványokat, a debreczeni sertések visszaküldésére soha sem talált okot s ebben bőséges része van annak a lelkiismeretes eljárásnak is, amelyet a *Kálmánchelyi* Mór r. kapitány által

vezetett debreczeni állategészségügyi hatóság fejt ki a sertésszállítmányok fölvétele körül. Az osztrákok jóleső elismeréséről a „Mészárosok és hentesek lapja“ a következőket írja:

„*Dicséret a debreczenieknek.* A Bécsbe irányuló magyarországi sertésbevitel körül a küldőknek sok kellemetlenségük van. A debreczeni sertés hizlálók és kereskedők azonban aligha panaszkodnak, mert Spérk osztálytanácsos a minap nagy elismeréssel szólott róluk. Az osztrák belügyminiszterium állategészségügyi osztályának ez a vezetője azt mondta, hogy a debreczeniek még sohasem adtak okot a bécsi vásári hatóság közbelépésére és véleménye szerint alig van még hely Magyarországon, ahol a sertéseket oly lelkiismeretesen kezelnek mint Debreczenben. Szerinte ha még 20 olyan körzet volna, mint Debreczen, egyáltalán nem volna baj a kivételes engedély körül. A dicséretet feljegyezzük okulásul.“

— **Uj közéleti képviselők.** Hajdu-Dorogon a közelgő bírói tételt megelőzőleg a képviselőtestület újult meg, illetve a hat évvel ezelőtt választott tíz képviselő kilépésével, tíz új képviselőt választottak meg. — Az ujonnan be választott képviselők nevei ezek: Bencze János, Szakál János, G. Fodor Antal, Pap Ferencz, Görög Ferencz, Kiss Antal, Pogácsás Péter, Tóth I. Mihály, Görög Miklós, Tóth A. Pál. Az általános tisztújítást illetve községről szólva: bírói tételt, a karácsony előtti hét valamelyik napján ejtik meg.

— **A kollégium gazdasági tanácsa a jövő héten szerdán d. u. 3 órákor ülést tart a szokott helyen.**

— **A jog- és pénzügyi bizottság** tegnap délután rövid ülést tartott Vértessy István főjegyző elnöksége alatt.

— Az ülésen jelen voltak: Ábrahám László, Szabó József, Nemes Kálmán, Nagy Ferencz, Zádor Lajos, Márk Endre, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dező, Kemény Mór dr., Balkányi Miklós dr., Szilágyi Károly dr. Koszorus Lajos és Varga Károly jegyző, mint előadó. — Az ülés egyetlen tárgyát a belügyminiszter rendelete következtében azon kérdés megvitatása képezte, hogy a város jelzálogi biztosíték mellett ki nem adott fölösleg pénzei az 1897. évben mímódon, mely pénztárak helyeztessenek. Beható és tüzetes tárgyalás után a bizottság határozati javaslatként kimondotta, hogy az összes ilyen városi pénzek két ötdrészben a debreczeni első takarékpénztárnál, három ötdrészben pedig a többi négy pénztárnál helyezendők el, a beadott ajánlatok értelmében kijelentett kamatláb mellett. A felmondási határidő tekintetében mintegy zsinórmértéknek véve a debreczeni első takarékpénztár ajánlatát, a kizottság azt fogadta el. Ennek értelmében a betétek visszafizetése tizezer forintig felmondás nélkül történik, harminzezer forintig a felmondás nyolcz nap, ötvenezzerig tizenöt nap, azonfelül tekintet nélkül az összeg nagyságára harmincz nap. E szerint a további pénztételek a tanács utján felhívandók lesznek az iránt, hogy hajlandók-e hasonló felmondási határidő mellett elfogadni a betéteket.

— **Gyászjelentés.** Szabó József nyug. ev. ref. tanító, f. hó 4-én, este 9 órákor, életének 87-ik évében meghalt. Tetemei folyó hó 7-én d. e. fél 11 órákor fognak a kossuth-utcai temetőbe lévő családi sírboltban, örök nyugalomra tétetni. A temetést „Kegyelet“ Kermáts temetkezési intézete rendezi.

— **Panasz a gázvilágítás miatt.** A közelebbi napokban városszerte tapasztalt kellemetlen szaga gázvilágítás tegnap szóba került a jog- és pénzügyi bizottság ülésén is. Dr. Balkányi Miklós szólalt fel, mire a bizottság elnöke kijelentette, hogy a tanács már megbizta Boczkó Sámuel rendőr-főkapitányt a szükséges intézkedésekkel. De — mint értesültünk — maga

a gázgyári igazgatóság is gondoskodott már a baj okának mielőbbi megszüntetéséről.

— **Presbyteri közgyűlés.** A helybeli ev. ref. egyház presbyteriuma holnap délelőtt tíz órákor több folyóügy elintézése céljából közgyűlést tart.

— **Felolvasás a nőipariskolában.** Folyó hó 6-án, azaz holnap vasárnap d. u. 3 órákor a helybeli nőipariskola tanítótestülete az intézet helyiségében (Batthyányi utca 2553. sz. Pusztay-féle ház) jótékony célú felolvasást rendez, melynek műsora a következő:

1. Megnyitó beszéd.
2. Szavaltat Berthóly Paula kisasasszonytól.

3. Felolvasás. Tartja Kalocsa Róza urhölgy, az ev. ref. fels. leányiskola igazgatónője. A felolvasásra külön meghívók nem bocsátatnak ki, azért a nagyérdemű közönséget arra ezután hívjuk meg, kérve támogatását. A jövedelem a nőipariskola alapjára fog fordítani. Belépti díj 20 kr. Debreczen, 1896. decz. 5. A nőipariskola tanítótestülete.

— **Adóhátralékok leírása.** Szunyogh Sándor pénzügyigazgató a városi közigazgatási bizottság elé ma délután javaslatot terjeszt 25764 frt. 75 $\frac{1}{2}$ kr. egyenes adó és 5057 frt 82 kr. hadmentességi adó hátralék leírására iránt, amelyek bevehetlenneknek bizonyultak.

— **Adakezés az egyetemre.** A Debreczenben létesítendő protestáns egyetem alapja javára a gyulai (Szathmárm.) ev. ref. egyház a mai napon tíz forintot küldött Kiss Áron püspökhöz.

— **A p.-ladányi gyilkosság végtárgyalása.** A debreczeni kir. törvényszék büntető bírósága előtt az utóbbi időben majdnem minden héten szenzációs gyilkossági ügyben tartottak végtárgyalásokat. A tegnapi nap folyamán is egy gyilkossági ügyben ültek össze a bírák, hogy a gyilkos s annak értelmi szerzője felett ítékezzenek. Ez év márczius 27-én este 7 órákor Smidráczki János p.-ladányi jó módu parasztagazda feleségét megfojtva találták. A nyomozás eredménye az lett, hogy a gyilkost elfogták Németi János odaváló fiatal paraszt személyében, ki előbb tagadta a terhére rótt cselekményt, de később beösmerte vallomást tett s azt is kivalotta, hogy Kirják Lőrincz p.-ladány ember bérelte fel a gyilkosságra. Megmondta neki, hogy pénze van s azt kell elhoznia, melyen majd megosztóznak. A tegnapi végtárgyaláson Németi töredelmesen bevallotta tettét. Elmondta, hogy biztatta fel Kirják s hogy gondolkozott előre, míg végre 27-én elérkezettnek vélte az időt tette véghezvitelére. Este 7 órákor Smidráczkyné egyedül volt lakásán. Bement és szó nélkül a patkán ülő asszonyra vetette magát. Balkezével befogta száját, míg a jébbal nyakát s a földre teperte. A földön mellé tért, száját fejkendőjével betömte, aztán a vetett ágyról a dunnát levette, az asszony fejére tette és ezzel szorongatta. Ezután félig már meghalt asszonyt az ágyra emelte s ott addig szorongatta a dunnával, míg lélegzett. Mindezt teljes sötétben végezte el. Majd az ablakot szűrővel eltakarta, lámpát gyújtott és megmotozta azt a ládát, melyben Kirják állítása szerint a pénznek lennie kellett. Azonban pénzt nem talált, a halott zsebeit is átkutatta, de ott sem talált semmit. Különös, hogy elfogatása után az asszony életbiztosítási kötvényét, valamint több fontosságú okmányt egy hid alatt elrejtve találtak meg. Németi tagadja, hogy ő vitte volna el s ezek az iratok a ládában voltak. Hiába faggatta Szeőke elnök, dr. Gaál Endre kir. ügyész, védője dr. Kőrössy Kálmán, megmarad állítása mellett, hogy nem vitt el semmit. Sőt végül sirva is fakad s a következőket mondja: *Hitemre mondom, bevallottam mindent, érzem, hogy bűnös vagyok, a mi büntetést rám szabnak, elszenvedem, de a mit nem tettem, azt nem ösmerem be.* A délután folyamán a

tanukat hallgatták ki. Lényeges vallomást nem igen tettek a tanuk. Ma a vád- és véd-beszédekre került a sor s ezután az ítéletet hirdették ki. A törvényszék Németit életfogytig tartó fegyházra ítélte. Kirjákot pedig felmentette.

— **Művész-házasság.** A szegedi színház igazgatója, Makó Lajos ma tartja menyegzőjét a szegedi színház volt kedvelt tagjával, Ábray Aranka kisasszonnyal, Ábray Károly fővárosi író bájos leányával, aki tavaly kevés ideig a debreczeni színpadon is köztetszés mellett játszott a Tiszai társulatánál. Az esküvő Aradon történik, Ábray Aranka ottani nagybátyjának, Varga Imre tanárnak a házában. A násznagyi tisztet a menyasszony részéről Illyés Bálint országgyűlési képviselő, a vőlegény részéről Szikszay Gyula a debreczeni Margit-fürdő tulajdonosa teljesítik.

— **Megcsalt zarándokok** ezim alatt tegnap közölt híreinkre vonatkozólag dr. Wolafka Nándor v. püspök-plebánus ur annak kijelentésére kérte fel lapunkat, hogy a római zarándok-ut rendezője Beszedics felszólította ugyan őt a zarándok-csoport vezetésére, de ő már másfél hónappal ezelőtt tudomására hozta Beszedicsnek, hogy a vezetést nem teljesítheti.

— **Álarcos betörők.** A Nyírségen mostanában gyakoriak az álarcos rablótámadások. Legujabban a szerdáról esütörtökre virradó éjjel megint álarcos rablók törtek be Paskesz Bernát nyirmadai bérlő lakásába s agyonütéssel fenyegették, ha pénzt nem adja át nekik. A halálra rémült embernek nem volt mit tennie, — megadta magát a rablóknak, kik minden pénzt elvitték. Az álarcos vendégek azonban úgy látszik, nem érték be ennyivel. Mintha tettük sikerére áldomást is akartak volna inni, betörték a pinczébe s néhány hordó bort is magukkal — vittek erősítőnek. Az ügyben a legerélyesebb nyomozást indították meg, de a rablókat még nem sikerült kézrekeríteni.

— **Nagy lépés a vasuton.** A nagy-károlyi rendőrség táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy Grünfeld Sámuel közbányai sertéskereskedőtől Püspök-Ladány és Nagy-Károly között a vasuton tegnapelőtt éjjel 11.460 frtot elloptak. Ellopták ezen kívül Grünfeldnek 200 forint értékű aranyóráját is lánczostól együtt.

x **Mi történt az éjjel?** A Benoit-féle Salicyl-tapasz használata után megszabadultam tyukszemememtől! Bérmentve kapható 25 kr beküldése után Egger gyógytárában, a „Nádorhoz“ Budapest, Váci-kört 17. sz.

x **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a régi és jó hírnévnek örvendő Lefkovits és Káry [Budapest, Gizellatér 4 sz.] nagy selyemáru házára, hol rendkívül olcsón árusítanak az ünnepek előtt, selyem, bársony, plüs, esipke, szalag divat stb. stb. ezikkeket. Minták bármintve küldetnek és 50 forintos rendelésnél szép karácsonyi ajándékot mellékel fenti cég.**

Táviratok.

— **A Debreczeni Ellenőr** saját tudósítójától.

A főrendiházból.

Budapest, december 5. A főrendiházban ma megalakult a felirati bizottság, elnöke gróf Szapáry Gyula, előadó Gyulay Pál lett.

Tüntetések a Klinikán.

Budapest, december 5. A budapesti egyetemen az orvostan hallgatók ismét tüntettek s ez alkalommal első sorban dr. **Korányi** Frigyes mellett, ki komolyságra intette az ifjuságot, hivatkozván dr. Kovács nagy érdemeire. Kovács megtartotta előadását, melyen a hallgatók hideg tartózkodással viselkedtek.

CSARNOK.

Az én Jokém.

A Debreczeni Ellenőr részére németből ford.

Kalocsa Róza.

— (Folytatás.) —

Ismertem boldogult édes atyjának nézeteit az élet minden eshetőségében; de hogy a boldogult az értékpapirokat vagy a hypothekét becsülte-e többre, azt nem bírtam sehogysem kiokoskodni, mint-hogy kardján kívül, „melyet előtte atyja viselt” semmije sem volt.

— Reményilem, kedves néni, hogy tőkéit nem a Panama részvényekbe fektette, mert úgy hallom, hogy ezek nem egészen biztosak, jó lenne gyorsan tuladni rajtok.

— Nyugtassa meg magát hugom-asszony, tőkéim biztos helyen és pedig hazánkban vannak; boldogult atyám mindig azt mondta —

— Mama, azt hiszem, a majomnak hascsikarása van, nagyon nagy csikarása van, bőmbölt Feri, berontva a szobába.

— Ugyan eredj, a majom nem kap hascsikarást — mit is mondott boldogult édes atyja, kedves néni?

— Boldogult atyám mindig azt mondta: maradj hazádban és keresd meg kenyeredet becsületesen és ehhez tartom magamat értékpapirjaimra nézve is.

A boldogult atyjának ez a mondása nem volt előttem egészen új és lehangoltan fordultam Ferikém fájalmához.

— Anyám, a majom bizonyosan meg fog dögleni és akkor — akkor én is meghalok.

— Istenkáromló kölyök, zudult fel a néni.

Odamentünk a majom kalitjához, az természetesen üres volt; kerestük a házbán, a kertben, csalogattuk mindenütt, mind hiába!

Végre valami halk nyöszörgést hallottunk és a nesz után menve, felfedeztük, hogy a fájdalmas hangok az emeletből, a néni szobájából hallatszanak.

Na hiszen — itt volt a gyönyörű dolog! A pamlagon volt kiterítve a néninek ajdonatuj, gondosan kikévelt, remek divatos flanel pongyolája, a mely egyenesen erre az utra készült és természetesen ép úgy megkímélendő, mint a „megboldogult apa” mindenét gondosan vigyázottra.

De e mindenre gondos vigyázatot bánta is a majom; ő csak a „puhát és meleget” kereste és abba a lágy, simulékony szövetbe egyenesen befészkelte magát, mellette aztán megtaláltuk az okát és okozatát kínos nyöszörgésének a drága pongyolán. Láttuk aztán azt is, amivel elrontotta a gyomrát: kinyalogatta a festékes doboz minden festékét, ez volt a megrendítő esemény.

Tudvalevő, hogy legkínosabb az ismeretlen ellenféllel való küzdelem s mint-hogy pedig itt rögtön felismertük, tehát aránylag megnyugtató volt a dolog. A szokásos ellenmérég, a tej, csakhamar segített a betegre és jó puha, de Jokónak illőbb fekvőhelyen, fehér takaró alatt csendesen pihent a majom, míg Feri kövér, puha kezében szeretetteljesen melengette annak száraz, sovány kezét.

— Valami talján, még ezt a majmot is megsütné, jegyzé meg Miska, kinek földrajzi ismerete Taljánországnál végződött, habár nyomoruságosan keveset rágatna le ennek a csontjáról.

— Igen ám, feleselt Erzsike, mert Miska is mindent megennék pecsenyének, csak hus legyen, hiszen ő már macska-pecsenyét is evett, tévé hozzá megvetéssel.

(Folyt. köv.)

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 71.

Bérlet 55. sz.

Szombaton, 1898. december 5-én,

Off király.

Nagy operette 3 felvonásban.

Holnap vasárnap decz. 6-án két előadás:

Délután 3 óraker gyermek és népelőadás le-szállított helyárrakkal:

Ali Baba.

Regényes látv. vizsziimü dallal és táncozal.

Este 7 óraker rendes helyárrakkal:

A cigány.

Eredeti énekes népsziimü 3 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csékesai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felolós szerkesztő: Kenez Ákos.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából decz. hó 1-től kezdve a raktáron lévő

Női ruhaszöveteket
színes selymeket,
mosó velezeket, atlas-
satin és batisztokat,
haraszt-kendőket, téli
gyapju nagykendőket,
leány- és fiu-gyermek-
rukákat,

valamint
szőnyeget, függönyöket
tetemesen leszállított áron árusítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

Több ezer db
maradék
női ruhaszö-
vetekből
feltűnő ol-
csó áron!

Hirdetmény.

Az alant felsorolt cigaretta-fajok:

En A' Ala (vastag)	25 drb	1.75 frt
En A' Ala (vékony)	25 "	1.25 "
A Ala' (vastag)	25 "	1.50 "
A' Ala, hölgy (szopókával)	25 "	0.75 "
Yaká (vastag)	25 "	1.25 "
Yaká (vékony)	25 "	1.00 "
Glubok (vastag)	25 "	1.00 "
Glubok (vékony)	25 "	0.75 "

Sima cigaretták minden erős fajtaból kaphatók — minden egészségrontó vegyítés nélkül — vala-mennyi cs. és kir. különlegességi raktárakban.

A török dohánykezelési kivitelű társa-ság Konstantinápolyban.

1069-3-3

RONCEGNO

legerősebb természetes arzónikus és vas-tartalmu ásványviz

a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és haszná-landó orvosi utasítás szerint:

Anémia, halványulás, bőr-, ideg- és női bajoknál, mocsáriáz stb.

Az ivó-kúra egész éven át használható.

Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszerárban.

1080-20-14

Idős és fiatal

férfiaknak!

Pótszer

Copaiva-Onbe-Santalgyöngyök és Oink-befecskeendések stb.

és más orvosszerek helyett. Dr. Müller törzs-főorvostól föltalált Injecciónok és labdacsek orvosi rendelés szerint készítték és orvosoktól a legjobban ajánlvák, mint a legjobb és kipróbált szer mindennemű kifolyások és hughosó betegségek ellen, gyors és biztos hatásuk, — még idült betegségeknek is minden utóbaj nélkül használhatók. — Pár nap alatt a legjobb eredmény észlelhető.

Ara orvosi utasítással együtt 1. sz. ujonnan keletkezett bajok ellen 1 frt 60 kr., 2. sz. idült régi bajok ellen 2 frt 50 kr., csomagolás 25 kr.

Egyedüli raktár és készíttési helye:

Szent-György gyógyszerár

Bécsben, V.2. kerület, Wimmer-utoza 33. sz., hová minden levélbeli megrendelések küldendők.

Kérem e hirdetést kivágni és eltenni.

1070-16-3

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a tulajdonomat képező

Erzsébet kávéházat

Dobó Sándor urra biztam kezelés végett.

Kérem az ő részére is fentartani ama jó indulatot és szives pártfogást, melyben engem részesíteni méltóztattak.

GOLDHAMMER JAKAB,
tulajdonos.

KÁVÉHÁZ ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy a mai napon a Kos-suth-utcán, a Polgármester ur házában levő, **GOLDHAMMER JAKAB** ur tulajdonát képező

Erzsébet kávéházat

mint kezelő átvettem, s azt

szombaton, december hó 5-én

Balog Dajna Bandi és fia zenekara közreműködésével megnyitom.

Igyekezni fogok úgy mint régen, ezután is a n. é. közönség kívánalmainak kitűnő kávéházi italokkal, pontos kiszolgálattal, mérsékelt árral mellett, teljes megelégedést érdemelni ki magamnak.

Nagybecsü bizalmukat kérve, maradtam kitűnő tisztelettel

DOBÓ SÁNDOR,

kezelő-kávész.

105-1-1

**A Somogyi örökösök Pusztaköszüszegi birtoka
a legkitünőbb szántó földek,**

el látva dusan épületekkel, kényelmes urilakkal, dohánytermeléssel, szabadkészből

sürgősen eladó

a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Ertekezhetni lehet Dr. Nagy Lajos ügyvéd urral, vagy özv. Somogyi János-nóval Bányai-utca 2377. sz. a.

1091-3-2

**Eladó gőzmalom
B.-Ujvároson.**

1650 négyszögöl területen, jó karban levő szilárdan épített épületekkel. 40 köbujjú fekvő gőzgép sűrítővel és Cornwall gőzkazánnal, 4 pár 42" átméretű kőjárattal, egy 21-es Ganz-hengerrel, 3 lisztosztályozó hengerrel és felvonókkal, egy kásajáráttal és egy teljes olajgyári berendezéssel.

Venni szándékozók kéretnek e lap kiadóhivatalához fordulni.

1088-10-3

Valamennyi könyvkereskedők által megrendelhető a díjjal kitüntetett 28. kiadásban megjelent dr. Müller tanár által írott füzet a

savart ideg- és sexualis bajokról.

Postán küldetik szét 60 kr. (bélyegeken is) előleges beküldése ellenében.

Eduard Bendt, Braunschweig.

1076-52-46

Leonhardi-féle tenták

A legjobbak

Osakís valódi a feltalálótól

LEONHARDI ÁGOST, Bodenbach a. d. Elbe

ezen véd-
csász. kir. osztr.
36089. szám.

egygyel
magy. kir. szab.
48274. szám

Író-tenták:

Anthracen-tenta kék-fekete } Legjobb folyó-tenta a könyv-
Legf. könyvtenta kék-fekete } vezetéshez: határtalan tar-
Alizarin-tenta, zöld-kék-fek. } tósság okmányok számára.
Gallus-tenta } korom } Szabadalmazott eljárásom
Világposta-tenta } fekete. } szerint készítve.

Másoló-tenták:

Anthracen-másoló } Kitehőn másolódnak: egyszer-
Alizarin író és másoló } mind könyvelésre is ajánlatosak.
Encre violette noire communicative } Egyetlen tenták keresk.
Violette kettős-másoló } levelezésre, melyekről
Fekete világposta másoló } hónapok múlva tisztán
Non plus ultra másoló 4-6 másolatot ad. Fontos bankoknak, } másolatok készíthetők.
biztosítótársaságoknak és tengerentúli levelezésre.

Színes-tenták, autografa-tenták, hektografa-
tenták, folyékony-tus mérnököknek és rajzolóknak
tenta-porok és kivonatok, helyegző-
festék, másoló-festék, legszebb írógép-festékek: fehéremű-
jegyzés festék, folyékony enyv és gummi,
halenyv. fényenyv. Eau de Labarrapue tena-
foltok eltávolítására papírról és fehéreműről.
Pecsetviaszok bank-viasz fr. stb. A bel- és kül-
földi legtöbb írószerszerekben kaphatók

987-16-30

Első magyar orvosiilag előemert mű mell-fűző gyár.

A női szépség

kecsességét és eleganciáját nagyban emeli a jó fűző, különösen, ha oly kitűnő hirtű czégtől való, mint

GOLDSTEIN KAROLINA

DEBRECZEN,

Fűtér, Huber-ház, a megyeháza mellett,
a hol dus választékban kapható

Bécsi, párisi, gummi sport,
ugyszintén **dajka-fűző, alkalmi fűző**
gummi-részekkel, valamint nyári és
hasfűző, vállfűző (geradehalter).

Minden fűzők mérték után 6 óra alatt készíttetnek.

Folyton nagy készlet, nagy választék 40 krtól foljabb.

Vidéki megrendelések 6 óra alatt készíttetnek.
Képes árjegyzék ingyen.

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, Keresk. Akad. épületében,
a nagytemplom mellett,

eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban csak nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat műszerész műhelyemben pontosan mérsékelt árak mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog-furógép, villanygépeket, műlábakat és mindenféle testhordó készülékeket mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár műszerész javító műhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

1083-25-9

ÚJ PAPIRKERESKEDÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni hogy helyben, **Piacz-utca 1903. sz. alatt,** t. Weisz Sándor ur házában (Teleki-utczával szemben), a kor igényeinek megfelelőleg berendezve

papir- és írószerszerekkereskedést

nyitottam, hol minden e szakmába vágó cikkek, u. m.: irodai, fogalmi- és levélpapírok, borítékok, valamint levélpapír különlegességek csinos dobozokban, csomagoló papírok, üzleti könyvek, továbbá mindenféle író-, rajz és iskolai szerek kitűnő jó minőségben, nagyválasztékban **jutányos árakon** kaphatók.

A karácsonyi és ujévi idény

alkalmától ajánlom „igen szép és olcsó képes könyv és ifjusági irat” raktáramat, ugyszintén nagyválasztékban található nálam mindenféle **karácsonyfa díszek**, u. m.: arany- és ezüst angyal haj, arany és ezüst girlandok, golyók, csillagok stb. és karácsonyfa képek stb.

MINDENFÉLE NAPTÁRAK!

Ugyszintén névjegyek, eljegyzési kártyák és esketési meghívók izléses kivitelben, **mérsékelt árak mellett** elkészíttetnek.

Magamat a n. é. közönség szives jóindulatába és pártolásába ajánlván, vagyok kitűnő tisztelettel

SZABÓ ISTVÁN.

1095-3-2

Boros Testvéreknél KARÁCSONYI AJÁNDÉK.

Egy Blousra való 5 méter selyem, diszszel együtt 1 frt 37 kr.

Egy ruhára való 6 méter gyapju kelme, diszszel 1 frt 27 kr.

Egy ruhára való 7 méter mosó barchet 1 frt 19 kr.

— HÁZI ÉS DISZKÖTÉNYEK, SELYEM ÉS GYAPJU ECHARPOK. —

Selyem, berlini és gyapju kendők, kávé teríték, ágyterítők, függönyök.

— KIVÁLÓ TÖKEELHELYEZÉS! —

DEBRECZENI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR

(alakult 1846-ban)

4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatozású záloglevelei

Egy jövedelmezőség, mint biztonságuknál fogva tökebefektetésül ajánlatnak.

Az intézet záloglevelei az 1876. évi XXXVI. t. cz. alapján bocsátatnak ki és biztonságukat következő alapok képezik:

1. Az összes jelzálogos követelések, melyek alapján a záloglevelek kibocsátottak, melyekre nézve a záloglevélbirtokosok kizárólagos elsőbbségi joga tkvileg feljegyeztek; a jelzálogul szolgáló ingatlanok becserkéje, melynek egyharmadáig, illetve feléig engedélyezhető kölcsön, kiteszen jelenleg	4,214.574 kor.
2. Ugyancsak a fentebbi törvény értelmében a záloglevelek külön biztosítására rendelt alap, mely magyar állampapírokban külön választva, elkülönítve kezeltek, értéke	406.000 kor.
3. A takarékpénztár alaptőkéje	1,200.000 kor.
4. A takarékpénztár tartalékai	2,200.000 kor.

Összes biztosíték	} 1896 }	8,050.574 kor.
Záloglevél kölcsönök		1,396.400 kor.

A záloglevelek 200, 500, 1000, 2000, 5000 és 10.000 korona értékéről szólnak, május és november 1-én lejáráó kamatszélvényekkel ellátva és 40 éven belül évenkénti kisorsolás után törlesztetnek és váltatnak vissza teljes névértékükben.

A záloglevél tulajdonosok érdekeit szem előtt tartva, a záloglevelek még azon ritka előnnyel is járnak, hogy amennyiben esedékességüktől számított 6 hó alatti be nem váltatnának: ez időtől fogva tokeértékük a betétekre gyakorlatban levő legalacsonyabb kamatláb mellett a fél javára kamatozik.

A kisorsolt záloglevelek és szélvények beváltatnak:

Debreczenben: az intézet pénztáránál

és a

Közgazdasági Bank részvény-társaságánál.

Budapestben: a Magyar Általános Hitelbanknál.

Budapestben: a „Hermes“ magyar általános váltóüzlet pénztárainál,

(V., Dorottya-utca)

a hol a napi árfolyamon bármikor megszerezhetők.

Egyéb beváltási helyek az osztrák-magyar monarchiában az igazgatóság által közzé fognak tétetni.

1075-8-2

Muff, sapka, gallér.

Női felöltő ujdonságok

a legnagyobb választék mellett a legolcsóbban csak

HEIMAN ÉS HALMÁGYI

550-0 22 **legnagyobb nőfelöltők áruházában** 1097-0-2

Debreczen, főpostával szemben kaphatók.

Leány köpeny 4 frttól feljebb.

Szőrmegallérok 10 frttól feljebb.

Párosgallérok 4 frt 50 kttól feljebb.

Radköpenyek 11 frt 50 kttól feljebb.

Jaquek 4 frt 50 kttól feljebb.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.